

В.В. Смачило, канд. екон. наук, доц. (*ХНУБА, Харків*)

В.О. Білоус, студ. (*ХНУБА, Харків*)

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

В сучасній економіці персонал підприємства є головною рушійною силою розвитку підприємства, а управління персоналом стає запорукою підвищення ефективності його діяльності. При цьому, під управлінням персоналу будемо розуміти управлінську діяльність керуючої системи (апарату управління) відносно керованої системи (персонал, кадри підприємства) шляхом здійснення управлінського впливу з метою досягнення цілей та завдань підприємства задля підвищення ефективності його діяльності.

Ефективність управління діяльністю підприємства визначається як результативність управління маркетинговою, виробничою, фінансовою, інноваційною та кадровою діяльностями. Ефективність може визначатись як результативність системи, що виражається у відношенні корисних кінцевих результатів її функціонування до витрачених ресурсів [1].

Існують різні підходи до визначення ефективності управління [2]: розраховують синтетичні показники ефективності управління (коефіцієнт оперативності, надійності тощо); фактичні дані порівнюють з нормативними, плановими або з показниками за попередні роки (нормативи чисельності апарату управління, продуктивність, економічність управління тощо); застосовують якісну оцінку ефективності за допомогою експертів; застосовують емпіричні формули для розрахунку показників, що характеризують ефективність управління. Найпоширенішими напрямками є визначення ефективності управління як співвідношення отриманого результату з витратами (ресурсами) діяльності підприємства; співвідношення отриманого результату з наміченими цілями. Але ці підходи до визначення ефективності не дозволяють встановити логічний взаємозв'язок між управлінням діяльністю підприємства та ефективністю управління діяльністю підприємства.

В роботі [3] узагальнено надбання щодо категорії «ефективність управління персоналом», які представлено трьома підходами: економічним, за якого ефективність управління персоналом оцінюється витратами на нього; цільовим, за якого ефективність визначається ступенем досягнення цілей; комбінованим, за якого ефективність визначається як ступенем досягнення цілей, так і рівнем витрат. При цьому в економічній думці розрізняють декілька видів

ефективності управління персоналом: економічну, соціальну, організаційну, функціональну, індивідуальну [3].

Досить часто ефективність управління персоналом оцінюється шляхом визначення показників оцінки ефективності управлінської праці (ефективність управління, витрати на управлінський персонал, тощо), або визначається групою показників, що характеризують ефективність функціонування різних сфер (продуктивність праці, рентабельність, фондовіддача, тощо). Зауважимо, що ці групи показників необхідно застосовувати в комплексі. Тому нам імпонує думка [1], який стосовно управління персоналом рекомендує ефективність розглядати на рівні керуючої та керованої системи. Таке поєднання є необхідним задля точного визначення, що привело до недосягнення цілей підприємства та негативно вплинуло на ефективність діяльності підприємства.

Якщо недосягнення мети було викликано низькою ефективністю управлінської праці, то необхідно переглядати кадровий склад керівників, бо саме їх некомпетентність викликала проблеми в управлінні. У другому випадку, за умови ефективної управлінської діяльності, недосягнення мети викликано проблемами саме в керованій підсистемі – персонал підприємства. Відповідно, необхідно вживати заходи щодо виправлення ситуації та усунення недоліків в останній.

Зауважимо, що вказані підсистеми (або блоки) повинні використовуватися при оцінюванні ефективності управління персоналом комплексно. Саме такий підхід допоможе удосконалити процес управління персоналом та підвищити ефективність діяльності підприємства. У якості перспектив подальших досліджень виступає обґрунтування кола показників, які будуть оцінювати ефективність управління керуючої та керованої підсистем управління персоналом підприємства, а також їх поєднання.

Список джерел інформації:

1. Дудукало Г. О. Аналіз методів оцінювання ефективності управління діяльністю підприємства [Електронний ресурс] / Г. О. Дудукало. – Режим доступу : <<http://www.economy.nayka.com.ua/?operation=1&iid=1031>>.

2. Зозуля А. О. Економічна сутність ефективності управління персоналом підприємства [Електронний ресурс] / А. О. Зозуля. – Режим доступу : <http://www.rusnauka.com/18_ADEN_2012/Economics/10_113357.doc.htm>.

3. Крамаренко А. В. Ефективність управління персоналом: поняття, принципи та види / А. В. Крамаренко // Економічний простір : 36. наук. пр. – Дніпропетровськ, 2013. – № 73. – С. 107-116.